

ZIARUL

REVISTA LITERARĂ
reportaj - satiră - umor
Inregistrată Tribunalul Arad,
Secția III Nr. 22/938

Director:
SIMION MICLEA

Redacția și Administrația
A R A D
str. Gr. Alexandrescu Nr. 1
Telefon: 10-83

ABONAMENTE:
In oraș: 150 lei anual. In
județ: 120 lei anual, 500 lei
pt. întreprinderile mijlocii
1000 lei anual pt. marile
întreprinderi

SUFLET REGESC

Norocul Neamului Românesc a vrut ca din primul moment, când Domnitorul Carol I, a respirat aerul țării noastre, — să se contopească în toată ființa lui cu aspirațiile poporului român.

Acea expresie istorică a tânărului Prinț, că, „din clipa când a pus piciorul pe pământul românesc simte că a devenit român”, n'a fost numai o fază de retorică politică.

Prin glasul profetic al Domnitorului chipeș și hotărât, răzbătea prin vreme sentimentele românești a celor trei Regi.

Niciodată istoria popoarelor n'a arătat o succesiune atât de perfectă de Monarhi străluciți ca înjerba glorioasă a Regilor noștri.

Spre fericirea poporului român, înșușirile sufletești ale primilor doi Regi au fost date moștenire urmașului, Cel Dealteilea care a adăugat calitățile moștenite, — marea viațune a statului modern românesc.

Dela cel mai mic străjer al școlilor rurale, — până la cel mai bătrân cetățean, i-ar veni ușor oricui să facă un bogat portret al M. S. Regele Carol II.

Domnia Lui, deși cu ani atât de puțini la număr, este lungă în realizări și deschideri de drumuri.

Pe drept cuvânt, i s'a dat porecla de Ctitorul României Moderne, chiar din primul an al Domniei.

Intr'adevăr, — încă de pe când era Prinț Moștenitor —, și-a trasat proiectul de țară nouă, — care să ne situeze Patria pe primul plan în sud-estul european.

Ce-a fost doar, „Fundatiunea Principele Carol” — alta, o pepenieră de viitori cetățeni, conștienți, mențiți să ajute la zidirea Statului Român Modern?

Născut pe plaiurile noastre, — crescut între țărani, M. S. Regele Carol II și-a împletit din cea mai fragedă copilărie bucuriile cu amărăciunile poporului, — iar înțelepciunea culeasă de mic i-a ajutat astăzi să desăvârșască România Renașterii Naționale.

Nimeni nu ne-a cunoscut mai bine însușirile și defectele noastre, ca Inșuși Suveranul iubit.

A purces la reclădirea țării din temelie cu o nemărginită încredere începând cu tineretul.

„Stăjeria” a apărut tocmai când copiii țării se găseau pe marginea prăpastiei.

Alt gând ce nu l'a părăsit nicio dată a fost soarta țaranilor. Dragostea statornică a Regelui Plugarilor a creiat „Serviciul Social” ce se dovedește a fi una din cele mai minunate.

(Continuare în pag. IV)

De ce se sinucid oamenii?

— Și de ce nu se sinucid — Comentarii pe marginea unei statistici tragice —

Din cele mai vechi timpuri sinuciderea, — ridicarea vieții prin mâna proprie — a fost considerată ca o lașitate. Ba, în cărțile sfinte ale creștinizmului se arată că sinuciderea este un păcat și că sufletul celui ce singur și-a pus capăt vieții, ajunge în fiăcările iadului spre veșnică ardere. Considerarea sinuciderii ca un păcat, ca un act de lașitate este explicabilă, căci numai cel ce nu este cât de cât puternic fuge din calea greutăților ce viața le pune în calea omului. Viața e luptă în care unii birue într'un fel, alții în altfel.

În cursul timpului, noțiunea sinuciderii a evoluat, ajungând să fie exercitată și practică — de către individ — ca un fel de a-și spăla onoarea pătată, — la japonezi — ca un fel de a se pedepsi singur pentru o greșală comisă, fie față de familie, fie față de un semen, fie, mai cu seamă, față de neam, față de patrie sau față de legile morale ce guvernează colectivitatea organizată — statul — în care se produc.

S'ar părea, dacă privim în trecut, că și azi oamenii ar trebui să se sinucidă pentru lucruri de astea. Dar nu. Azi cine a mai auzit ca un om să se sinucidă pentru că într'un păcătos moment de uitare de sine, a lucrat sau procedat contrar necesităților Patriei care se găsea — tocmai atunci, să zicem — în primejdie și avea nevoie de mobilizarea într'un mănunchiu sufletesc a tuturor cetățenilor? Nimeni! Abia, rar de tot mai străbate vestea căte unuia că s'a sinucis pentru că s'a infruptat din banii statului sau a instituției unde era angajat. În general, oamenii se sinucid pentru aite motive, de ord'n personal și care le ating mai mult fizicul decât sufletul.

Considerațiunile aceste — valabile în mic ca și în mare — sunt verificate și de datele ce urmează, primite prin bunăvoința d'or Petre S. Ionescu, primul procuror al Aradului și Popa, secretarul general al parchetului local.

Un tablou evocător

Datele sunt un tablou statistic al sinuciderilor înregistrate anul trecut — 1938 — la parchet.

Din ele rezultă, că anul trecut, au fost, în total 87 sinuciddri. Din ele, 56 au fost săvârșite în județ, iar 31 în Arad. Numerele aceste raportate la totalul populației — de peste 350.000 a județului și 80.000 a orașului — reprezintă un procent infim, care este o indicație prețioasă

privitor la puterea de viață și chiar la condițiunile de trai ale locuitorilor din regiunea noastră.

După sex, sinucișii anului trecut au fost: 58 bărbați și 29 femei. Se verifică și de astă dată că femeile sunt mai rezistente în fața vicisitudinilor vieții, cu toate că îndeobște se spune că sunt un sex slab. Da un sex slab, dar care stăpânește pe cel tare și-l întrece când e vorba de răbdare...

Cum s'au omorât?

În mijloacele cu care cei trecuți în cele eterne prin voință proprie și-au ridicat viața, n'au dovedit o prea mare fantezie: au fost folosite, în cea mai mare măsură, mijloacele clasice, după cum se vede din cele ce urmează.

spânzurați	51
împușcați	7
otrăviți	18
înecați	6
s'au aruncat sub tren	3
s'au aruncat dela etaj	1
și-au tăiat gâtul	1

În mijloacele ultramoderne, gaze toxice, un salt din avion, electrocutare sau la mijloace excentrice, dinamiță în stomac, nitroglicerină, etc., n'a recurs nici unul...

De ce s'au omorât?

Motivele pentru care s'au sinucis, prezintă în schimb, o varietate mai mare:

boli incurabile	40
supărări	18
mizerie	6
alcoolism	8
depresiuni sufletești	7
bătrânețe	3
certuri familiare	3
din cauza unei condamnări	1
pentru că a fost prins	1

Sunt motivele indicate de sinucigași. Majoritatea indică drept motiv al plecării voluntare din viață un fapt cu caracter fizic: boală incurabilă, bătrânețe, alcoolism, mizerie. „Supărările” și depresiunile sufletești, se pot apropia oarecum dar parcă și ele sunt de ordin fizic.

Werther nu mai este!

Un lucru ciudat rezultă din tabloul „motivei”: lipsesc sinuciderile din dragoste. Să nu aibă dragostea nici un rol în viața contemporanilor noștri? E județul nostru atât de copleșit de materialism încât dragostea nu mai contează nici atât cât o „boală incurabilă” care-ți aduce sinuciderea în casă? E trist!... Romantismul e plecat din ținuturile Aradului!... Dragostea... Dragostea a plecat, iubirea nu mai este. Nu mai este în sensul vechiu al cuvântului. În cel nou, dragostea se măsoară cu numărul lan-

țurilor de pământ, cu etajele caselor, cu libelele de depuneri, cu banii din fundul lăzii, cu situația socrului sau cu salariul fetei ori protecția ce și o pot părinții sau rudeniile ei... Tristă epocă!... Ne mirăm că nu se citește literatură. Dar cine să o facă? Materialiștii aceștia cari zi de zi sunt cu manualele de economie politică și finanță în mână, cari dimineața când primesc jurnalul primul lucru la care se uită este rubrica burselor și a devizelor? Nu, pentru că ei sunt generația din care se vor naște roboții unei lumi cenușie și tristă, materialistă și practică... Dar să trecem, să nu ne facem sânge rău. Poate nu vom mai ajunge aceea tristă epocă din istoria omenirii...

Nu există mizerie!

Examinând și din alte puncte de vedere tabloul de mai sus, vedem inexistența mizeriei în partea noastră de țară. Căci nu e procent, raportul ce-l prezintă cei 6 sinuciși din fața de cele aproape 430.000 locuitori căți are județul nostru împreună cu orașul. Dar, presupunând că cei 6 sinuciși din mizerie sunt toți din oraș, ei nu ajung nici măcar la raportul de 1 la 10.000 locuitori. Concluzia ce se desprinde de aci, confirmă întrul totul afirmația: În România nimeni nu moare de foame, numai dacă o face intenționat. Prin urmare, la noi, și cine nu muncește are ce mânca.

...D'ala sunt atâția pierde vară!

Suflete ciudate

În tabloul menționat, se mai arată că un individ s'a sinucis pentru că a fost prins. Cazul e curios. „Individul” a fost un soldat. A dezertat din regimentul său. Urmărit, a fost prins. Ca să scape de rușinea condamnării și a pedepselor militare, s'a aruncat sub tren. Ce proces sufletelesc l-a determinat să procedeze în felul acesta?

Și a celuiilalt care s'a sinucis pentru că a fost condamnat. Dacă a avut curajul să comită un fapt care cădea sub sancțiunea legilor, atunci mai normal ar fi fost să se sancționeze imediat. Scăpa cu o pedeapsă, — cu sinuciderea. Așa, s'a ales — săracul! — cu două: și cu condamnarea dela tribunal și cu cea dictată de el, sinuciderea. Dar degeaba îi mai facem morală...

Vârsta critică

Să trecem mai departe. Am arătat mai sus că dintre sinuciși 58 au fost bărbați și 29 femei.

Pe ani s'au sinucis: între 10 și 20 ani, bărbați 4 femei 1

(Continuare în pag. IV)

Hălmagiu

Foaie verde trei grante,
Am venit acasă frate;
Iar acum nimic de zis
Mă așezai iară pe scris,
Ca să vă „pingălesc” iară
Pe cei ce ședeți la țară...
...Iar de aici unde m'am dus
In Bănești doar am ajuns.
Dar aici aici domnul notar
De nimeni nu are habar
Și schimbă la funcționari...
Foaie verde și hai hui
Acuma vreau să vă spun:
— La noi a fost un puhoi mare
De n'a avut asemănare.
A stricat calea ferată
Dela noi pân un' se găta
Foaie verde de duhan
Iar mehanicul Bulzan
In Brad am stat o săptămână
Fără lapte și smântână.
A avut noroc în popă
Alcun ar fi fost... tropa.
Iar mai jos, la Aciuța
Unde tragi de coadă mâța
Este un șef numit Tâmpiana
Ce face pe căpitanu.
Face dară și pe domnu
Insă după nume e unu...
Tot mâncând puil și zama
Și scriindu și telegrama, —
Foaie verde crastavete,
Impiegatul dă bilete.
— Nu te ține așa mare
C'ai să cazii de pe picioare;
S'a n'toarce lucrul pe dos
Și-ai să cazii cu capu'n jos!...

Foaie voră de pe dâmb
Mă iscălesc, iar

Săcărămb

Chișineu Criș

Unei domnișoare cu pretentii
Că ai farmece curate
Toată lumea o afirmă.
Regret doar că pe nserate
Afirmarea se infirmă.

De când cu noile evenimente,
niște jidoavce și unile fete cam lun-
gane — mai tinere și mai bătrâne —,
în fiecare seară, înainte și după sting-
gere, sunt pe stradă... Oaspeții, cum
e și natural își fac datoria... doar ca-
valeri sunt... Atențiune bărbatilor și
celor îndrăgostiți,

Frații... din Moldova... s'au
pus din nou pe treabă... cel
mai mare peste ape a aplicat
mai multe palme unui țaran
român din Nădab pentru faptul
că a avut cutezanța de a-l
chema să ia măsurii de sigu-
ranță contra inundațiilor. Cât
privește pe ce-l de al doilea
- Felix - acesta cel puțin a
aplicat corecția unui jidan : dar
să nu credeți că Felix-ul no-
stru a făcut-o pe chestie de
naționalism, ci din alte motive
personale.

Foaie verde de trifoiu chichiliță dela
noi. Are treizeci anișori... La cor face
pe „solistul” trimite vocea pe unde. Ca
nimeni să nu-l asculte... El dansează
foarte bine și l admiră toată lumea...
Foaie verde de trifoiu hai măi nene,
înapoi, nu umbra seara prin sat că
fetele te-au lăsat!...

Podgoria

Cică unui învățător de prin podgorie,
i s'a făcut sete când se găsea prin Ti-
mișoara. Și a băut un pahar de bere,
dar când la plată, lăsa „zalog” o con-
dică de a școalei: Păi, se face? —
Nu se face dom'le, e'ala a școlii!

Șebîș

Un domnișor tare „ocoș” se pregă-
tește din greu pentru examenul ultimei
clase din cursul... inferior pentru a se
putea înscrie, în toamnă la... facultatea
de drept! Paza bună trece primejdia grea,
de aceea domnișorul nostru lucrează mai
din greu ca să n'o pătească iarăș ca
mai anul trecut!...

Hălmagiu

Domnișoarele noastre, adică o parte
din ele s'au distrat de minune cu...
oaspeții cari spuneau că acasă sunt așa
și așa, dar când au plecat și au dat
arama pe față și jalea fetelor mare a
fost Ce să-i faci, nu tot ce sboară se
mânăncă!

Săvârșin.

Moațele din localitate au făcut un
haz formidabil pe chestia cu „ab-
solvenții”. Fiindcă veni vorba de ab-
solvenții mai propunem că înscrie-
rea la grădiniță să fie absolut gratu-
tită de orice angarale. Iar în ce pri-
vește bunul mers al lucrărilor de
cancelarie și având în vedere nive-
lul „intelectual” al petiționarilor, ce-
rem să li-se pună în apropiere o
tușieră, admitându-se ca semnătura
să se facă prin punerea de deget.

— La zi'nțaiu Maiu surorile sia-
meze și alte „absolvente” s'au trezit
dimineata, la geam, cu câte un ar-
minden.

Guralivii spun că aceasta se da-
torește servitorilor, cari au operat
toată noaptea din bunăcuviință față
de stăpâni.

— Mașina de scris a școalei, a fost
martoră la unele scene. Personajii:
Dactilografa de statură înaltă și blondă,
iar, el, dictatorul (vine dela a
dicta) scund și cu barbă.

Importă personagiile mai mult
decât scena, deși și ea a fost destul
de interesantă. In fond, însă nevi-
novată și fără nici un efect asupra
istoriei!

Bârșă

Baronul a hotărât să-și distrugă duș-
manii de acela... uscă sticlele și butoaiele
pe unde-l găsește. Așa pentru ca la vară
să poată pleca liniștit la băi și colea la
Craiova!

Brad

— Odată cu Primăvara au apărut
și... ele la ultima modă: moda zgârdie
brânză dela Paris Acum trebuie —
cred — să se mărite, cum era vorba
după ceva inginerii dela fabrica de îm-
pachetat vânt...

Igrîș

— Știm noi că nevestele care se
cred așa de frumoasă își cumpără
cârpe noi de mătăasă dela Efta la
Gicu, ca să-și facă bărbații să nu
mai meargă la Nădlac, să caute pe
altele.

— Ne bucură foarte mult că avem
și noi un biet dentist și nu mai
trebuie că meargă oamenii pe la
Nădlac sau Arad, să umble cu
„pămuca” în gură 2—3 zile. Se
știu ei care sunt aceștia.

Care o mai fi și doamna aia
care mai zilele trecute s'au dus la
holodă să strângă „cotrenți” din
grâu. Dela cine o f învățat să scu-
ture cotrenții de bătă? Dela Arad?

Nădlac

Viorica noastră cea cu oile multe
dacă a fost la Arad să-și caute
bărbatul și știa că e la Dorobanți
ce mai cânta'n Piața Catedralei.
Vrea să vadă pe Rista? Las căl
mai bun Pișta că are oi.

Șelțin

Am fost dela început biclulitori aprigi
împotriva imoralității tineretului. Voim ca
și de astă dată ca cei co au urechi de
auzit să audă până mai e timp. Cuvin-
t le murdare șoptite sau strigate de gura
câtorva mucoase de școlărițe nu fac cinste
nici satului nici... educatorilor. Dacă nu
se vor sesiza „insele” în cauză, S'aude?!...

Lumea Șelțineană știe că de curând
în sat s'a înființat un club nou al „E-
levelor rămase la vatră. fără ordin alb...
și că acest club are menirea unei cloște...
adică de a ciocni ouăle altora, sau mai
bine zis... minciunțile elitei!...

Dol logodnicii mititel la trup dar buni
în „hoang” ar face bine să se culce mai
repede, adică să nu se plimbe singuri
până la ceasuri mari, nu de altceva dar
te pomenești că luați în vraja cântecelor
nocturne, câinele unei văduvioare mai
îmbucă din „plundării”... țapului cu bar-
bișon duhovnicesc, cum o mai făcut pe
pe vremuri..

Grădiște

Știm noi că A. e candidată la
căsătorie, dar nu o credem că să,
grăbește așa de tare. Ce faci fe-
tico?... Mai încet nu pic, că tot
acolo ajungi!

Leul soldatului

Plotonierul Tudor își făcuse un rând
de haine și — îmbrăcat cu ele — se
privea în toate oglinzile din cameră.

Toate îi spuneau că l stă de minune.
Nu i era de ajuns, însă, răspunsul lor
rece și.. mort.

li trebuia un răspuns cald și.. viu
și — pentru aceasta se adresă lui Ion,
soldatul:

— Ce zici, Ioane, cum îmi vine cu
hainele — astea:

— Să trăiți, domnule plotonier, paro-
ați fi un leu.

— Bravo, Ioane! Na un pol.

Plotonierul se gândise că, în simpli-
tatea lui, soldatul nu putea găsi o altă
comparație.

In definitiv și așa cum o spunea el
era destul de la locul ei: leul e regele
animalelor, deci cel mai frumos dintre
toate.

Ca să-și mai treacă timpul până la
ora unei întâlniri, își făcu de vorbă cu
el:

— Tu ai văzut vreodată leu, Ioane?

— Am văzut, domnule plotonier.

— Unde?

— La biserică, pe o icoană.

Deși Tudor nu era bisericos din fire,
știa că nu prea sunt lei pe icoane.

— Pe ce icoană mă? Unde?

— Acolo unde intră Iiaus, călare pe
el, în Ierusalim,

Cuvin

Una de pe la noi a cărei bărbat a
fost plecat, în lipsa lui s'a distrat foarte
bine cu niște musafiri. De distrat s'a
distrat ea, dar mai distrat a fost tatăl
ei... Că ce-i va zice bărbatul, asta o vom
ști abia mai la urmă!

Doamnelor!
CUMPARATI NUMAI
la
MEDREA

Vorbe de clacă...

□ Cică mai vârstnicile și vestejii
cucoane pretind colegelor mai tinere
și prin definiție — mai frumoase,
nu se prezintă n'afa lor pudrate și rujă
... Geaba, cucoanelor, căci tinereț
nu poate fi nici oprită nici ascun-
așa ca bătrânețea!...

□ La defilarea — extraordinară
de Mercuri, o cucoană, chema pe nu
pe fiecare ofițer ce trecea pe dinaintea
sa și în capul coloanei
...Oare i-o fi... cunoscut pe toți
a făcut numai pe... atot cunoscedtoara

□ Cu ocazia parăzii, secția locală
breslei ziaristilor și a făcut din
aparitia prin felul injust în care
lebrul Ibeme, a distribuit invitațiile
miste. Nu spunem cum au fost distri-
buite, așteptăm explicațiile lui Ibem

□ Unul, proaspăt propășit pe ai
a făcut Mer.uri pe ziaristul, notându
mele celor veniți să asiste la parad
... Ne îndoim dacă a putut nota
mele miilor de participanți, numai da
n'a făcut o în vederea vreunei gau-
care să mai trăiască vreo trei luni

□ La o licitație publică, au
înaintate 2 oferte Diferența între ele
fost de 50 lei. Pușin, dar la o coman-
mai însemnată contează...
...Licitația a fost adjudecată celui
oferta mai mare și nu celinalt, di-
cum era firesc și după cum scrie și
legea contabilității publice...

□ Români din Nădlac nu se plă-
că autobusele CFR-ului cari pleacă
garajul din partea românească, în se-
voie să ia pasageri de acolo, ci numai
din partea cealaltă. Și, după ce ar bri-
busele s'au încărcat cu jidani și sloveni
atunci vin la halta de lângă biserică
— și pe lângă care trec când ies
garaj — pentru a se urca și cei
români ce mai au numai loc de stă-
bin

...Conducerea Centrului de auto
din Arad oare n'ar putea schimbu
lucrurile? Noi credem că da, dar
buc și un pic de bunăvoință...

Redacționale

Căutăm corespondenți în
Almaș, Aradul nou, Bărzantur
Buteni, Baia de Criș, Cermene
Ineu, Lipova, Nădlac, Pâncoc
Pecica, Radna, Sântana, Său
colaul mare, Târnova, și
toate celelalte comune mai mîn
din județul Arad și celele
județe din ținutul Timiș.
Se va scrie la redacție.

Cel mai bun izvor de cum-
rare la firma
IOSIF MUZZA
Costum pentru străje
Costum complet Lei
Pantaloni
Mantale de cauciuc
Loden verde
Windjacke
Balon Seide
Costum elegant de modă
Pardesiu
Carnetul „Mercur” valabil

Cooperativa industrială „Soconia”

— O nouă întreprindere românească la Arad —

Nu ne-a fost dat să scriem ade-
seori despre înfăptuirea pe terenul
economic își mai cu seamă pe cel
industrial al Aradului. Dar atunci
când ni s'a dat, am făcut-o din
toată inima, în credința că facem
un serviciu nu întreprinderii, ci vi-
eștii economice românești în general.
Am mai făcut-o pentru ca cei mulți,
ce pot, dar ezită, să prindă curaj și
să se angajeze în întreprinderi cari
au adus bogății și averi neînchipuit
de mari în mâinile concetățenilor
noștri minoritari. De acela va bu-
cura — desigur — punerea în funcți-
une a atelierelor societății coopera-
tive „Soconia”, opera unui grup de
absolvenți ai fostei școli superioare
de arte și meserii — azi liceul in-
dustrial „Aurel Vlaicu” — din A-
rad.

Grupul de care vorbim, compus
exclusiv din tineri, a lucrat înainte
în alte ateliere, câștigând odată cu
practica și rușina în profesione și
convîngerea că și ei sunt capabili
să producă în aceleași condițiuni
calitativa, dar în altele mai favora-
bile, din punct de vedere al costu-
lui, pentru conașionali lor, adică
pentru românii de aici. Gândurile
aceste au staruit mult în sufletele
lor până acum doi ani — în 1937
— când au reușit să înființeze so-
cietatea cooperativă „Soconia” și
să obțină recunoașterea personali-
tății ei juridice. Cooperativa a fost în-
ființată cu un capital de 400.000 lei,
în cea mai mare parte vărsat. Con-
siliul de administrație este format
din doi: ing. D. Șerbănescu, pre-
ședinte; Ioan Stănilă, Nicolae Lala,
Ștefan Ancu Bătrâna și Petru Fica, mem-
bri. Consiliul de cenzori: ing. Ro-
manul Căprinișan, directorul liceului
industrial Aurel Vlaicu, pâr. Sabin
Mihăițiu și Pavel Nădăban. Condu-
cerea tehnică și a atelierelor: Sa-
bin Pârva.

Dela început, cooperativa a tre-
but să lupte cu practicile politicien-
ilor de partid, cari au înțeles să
se foosească de uneltele și mașin-
ile puse gratuit la dispoziția me-
seriașilor de ministerul muncii, ac-
cordându-le agenților electorali, cari
nu aveau nici o legătură cu meser-
ia căreia li erau destinate mașin-
ile. După multe lupte și încercă-
ri, intervenții pe la minister și
memorii, cooperativa a reușit să a-
cunștă în posesiunea unor strunguri
cari fuseseră acordate unuia... frizer.
O altă serie de mașini, în valoare
de 6—700.000 lei au fost primite
în mod gratuit dela ministerul mun-
cii. Toate s'au făcut una câte una
și cu încetul. Azi, cooperativa dis-
pune de următoarele mașini: 2 strun-
guri; 1 mașină de rabotat, 3 ma-
șini de găurit, 2 aparate de sudură
electrică, etc.

Toate sunt instalate în clădirea
ridică de cooperativă lângă aba-
torul comunal, pe terenul, în întin-
dere de 1600 stăngeni pătrați, cum-
parat cu 32.000 lei dela primăria
municipiului Arad. Clădirea are 270
metri pătrați și edificarea ei a cos-
tat 190.000 lei.

Lucrările de instalație au fost
 terminate de curând și cooperativa
 și-a început activitatea, executând
 lucrări de strungărie, mecanică, lă-
 cătușerie, sudură autogenă și elec-
 trică în fier, fontă și oțel, și alte
 lucrări similare.

Am spus pe scurt străduințele și
 realizările unui grup de tineri, cari

în scrierile cooperativei se în-
ritulează „Societate cooperativă a
absolvenților de învățământ secun-
dar industrial”. Ceiace au făcut ei,
este reconfortant pentru toți cei
cari, dintr'un pesimism nejustificat,
privesc cu neîncredere calitățile de
organizare și puterea de producție
a românilor pe teren industrial. Și
până aci, cooperativa absolvenților
școlii superioare de arte și meserii
— absolvenții cari mai au o coo-

perativă de credit și economii ce
funcționează pe lângă liceul Indus-
trial „Aurel Vlaicu” — a dat do-
vadă că știe ce vrea și mai cu sea-
mă că își știe transpune în reali-
tate voința, așa că speranțele lor
de a se desvolta într'o mare între-
prindere — cooperativă — meta-
lurgică, sunt pe deplin justificate.
Aradul românesc va câștiga numai
și vor câștiga românii. Moralicește
și materialicește.

Gila Juân Nojiță șicire...

Iacă mă o triecut
și Zășle Malu cu
paragie tarie mân-
dră gl aș fi vrut să
tă fînd pînd amu
că dară și pî minie
mo dus domnu drec-
tor a nost aclo în

înaincea lu casa satului să vîd
paragie ba mo și băgat aclo cu domni
și cu doamnille șiele mîndre gl mă
ghingem io că cum moi simți aclo.
Dapu nu mo mîrs tumna rîm că
am gîșit neșce slujnișle paclo vinice
și lele cu fîdull gila doamnille lor
așe că pînd o înșteput pîragia mai
mam petrecut o fîrd. Da după a-
șeia tît la cîntanie mam uitat cum
or mîrs ge fînd și ge mîndru. Ia-
ră după amiazăzî am căscat gura
cum o cîntat banda cîntăniească și
așeia gila polișle și sara am vrut
să vîd și io cum să fașle o triabă
ge așeia cu torță da mo prins o
ploate gl șela șie trieșce și pînd co-
jocul rumînului și pînd lîna gila
oale. Iacă așe am fugit acasă inge
am gîșit o carce gila Șicula ingem
scrie că moașasatului so mutat la dru-
mariul așeia cu nume șod gl nul
poci ține mince și niși nul pot spu-
nie. Noa apu că nu ar fi nimic că
ie so mutat la el că ge aleșce să
fac tele numa că ge atunși încoașle
pî la drumar vine tî ges și domnu
picheri. Gl lucru alesta nul plașle
niși la drumar și niși la mîsa dapu
vezi numa că plata li plată nu ce
poși lîsa fîrd ie. Apu iacă cam așe
stă triaba pî la Șicula Că nu le
plașle la tîfi căl așe astal li altă
cîșlula da io nam șie fașle. Da
poace că ol mal vișe io cum stă
triaba. Poace că stă așe ca Valea
mare, inge unu carie era și iel la
o adunarie în sat o zis că mere să
tele gardurile în primire. Numa nu
șclu șie garduri or fi fost așele gl
iel o ajiuns tumna la Hodae inge
so întîlnit cu o olărișă și ge nu vi-
nie uolariu tarie mă cem că să cam
ștrică brînză gin ual. Așe o fost
numa o glumă că așe să zîșle numa
bîrăița nu șclu zo șe o zîșle. Poace
că niși no zîșle nimica că dară amu
vin șiresile...

Numa volu să nu vî luaș după le
și să fașlești bînie să vî ghingîti o
fîrd și pînd la noi că dare ne trebe
o fîrd gl aboliment că vine vara și
vișești și voi că mi so cam ponosit
cipu gl amu amu să rupe și iel și
clopul așe că triebe sîm cumpăr at-
tu că Nojiștoale gl o auzi iară că
am fost slujnișle lu Zășle Malu
iară num trîmice clopu așeia nou
șie mi lo fîgdăit. Că dar șclu io
cum ieșci cu mulerile aieșce ce bo-
lunzăsc numa gl cap. Șciți și volu
apoi că fîgdășu li bucuria bolîn-
dulul și că șiel cumince fîgdăueșce
și că prostu trajle năgeșge. Io vam
tît fîgdăit că vî scriu la foale
dacă nu nle trîmicești abolimentu.
Io nu mă joc că mal amus doud
șăptămîni așl vîzut că am scriș ge
drectoru gila școala gin Cerecl.
Apu așe oi scrie și ge tarie unu
gintă volu gl nuș și glincătro vî
culege. Noa amu să fișl șăndoșl.
Al vostu IUAN NOJITA

Fabulă

Un păstor avea în pază doi măgari, vre-o sută oi,
Capre, lezi și doară unul dintre cel ce-l cheamă boi.
Intr'o zi după mîncare, după ce s'au săturat,
Măgărușii noștri frate, s'apucară de certat.
Și din ceartă'n vorbe rele s'au sculpat și s'au bîtut,
Și au mușcat și-au dat copite, pînd ce n'au mai putut.
Caprele vîzînd mîcelul și știînd că nu e glumă,
Șpun în grabă lar păstorul prim dulăit cari și turma l-o adună,
Cheamă repede la dînsul pe măgarul cel rebîl
Și le ține o morală: „Paremi-se că mai eri
Trîiași bine, iar acuma, v'ați făcut de rîs voi doi
Ca să rîdă capre, lezi, bou și suta de oi.
Mîșle în cap vî vie și pe loc să vî 'mpăcași,
Căci altfel la alte turme amîndoi veți fi mutași.
Vî voi pune și la muncă, jugul ca să li purtași
Dacă voi vî veți mat bate și nu vî astîmpărași”.
Așa le grîi păstorul și-au plecat din fața lui,
Dar măgaril ca și 'nainte alta ce să vî mai spus.
Șau certat el înainte și mult timp s'au hîrțuit,
Iară caprele într'una la păstor l-au tot pîrît.
Unul dintre urechiași — se vede — a 'nțeles că nu e bine
Ca să poarte jugu 'ntr'una iară bou va rămîne
Toată ziua la păscut, a luat cu sine bou
Și s'a dus cu pașil repezi chiar la stîna unde omul
Care turmele păzește sta trîntît pe tarba moale,
Îngîndîncet un cîntec sub razele arzătoare.
„Am venit stăpîne, iată, am adus bou cu mine
Martore că urechiași au trîit și trîesc bine.
Am fost bine pînd 'acuma și vom fi și mai departe
Însă caprele sunt rele, ele au fost vinovate.
Noi, măgaril, trîim bine și suntem exemple rare
Și la lucru și la toate și cel mic și cel mai mare.
Întrebași stăpîne bou și el jură că-l așa”
A 'ntrebat atuncea bou și el a răspuns doar „da”
Atunci zise lar stăpînul, „jugul de-aci înainte
Numai tu li vel purta, boule fîrd de minie.
Al cădat să scapi pe lenași chiar cu libertatea ta
Poartă și jugul mat departe, iar măgaril vor scăpa”.
Au plecat atuncea. Bou era necăjit pe sine

Cap plecat, cu ochil galeși. „Bou 'n vecl bou va rămîne”.

Lia Beregsăuanu

Fără să știe

În fața judecătorului se debate
un proces de loviri și înjurii. Jude-
cătorul futeabă pe acuzat:

— Explică-mi și mie, cum ați a-
jans ca să vă luați la bătaie?...

— Să vedeți, domnule judecător.
E foarte simplu... El mi-a azvîrlit
în cap o sticlă de bere... iar eu i-
am dat în cap cu un sifon... el mi-a
spart capul cu un clomag... și iată
că dintr'o dată fără să știu cum, ne-
am luat la bătaie!...

Foarte simplu și fără să știe cum!

Sistem

IONESCU: Am auzit că nevastă-ja a
leșinat când a auzit că ai o amantă.
Cum ai deșteptat-o?

POPESCU: M'am așezat pe pîlăria ei
cea nouă.

Ceea ce nu știm

— Cum s'a numit primul om?

— Adam.

— Și nevasta lui?

— Madam.

Mal e vorbă?

Un nevoiaș consultă un doctor.

— „Și mai ales, aș un somn ad-
înc?”

— Da, d-le doctor, dorm la piv-
niță.

Nedumerire

Mitică remarcă:

— N'am putut pricepe nicodată
de ce femeile au atîta nevoie de
bani. De obicei ele nu beau, nici
nu famează și nici de femel n'au
nevoie...

Bărbatul elegant și cu gust
își procură lingerie, pălărie
și cravate, dela

M A N E A

Calități excepționale și prețuri reduse
ARAD, peste drum de prefectură. MEMBRU la
„Consum” și „Inlesnrea”. Telefon: 12—28.

De ce se sinucid oamenii?

(Continuare din pag. 1)

Intre 20 și 30 ani, bărbați	8	femei	5
30, 40	10	7	
40, 50	9	4	
50, 60	10	4	
60, 70	5	1	
70, 80	9	3	
80, 90	3	4	

Rezultă din cele de mai sus că la femei vârsta care dă cele mai multe sinucideri, este între 30 și 40 ani, și că la bărbați, perioada semănătoare este între 30 și 60 ani. Faptul că între 70 și 80 ani s'au înregistrat exact atâtea sinucideri cât și în perioada dintre 40 și 50 ani, nu poate constitui element de examinare, deși este normal să fie așa, pentru că cei ajunși la vârsta aceasta nu mai constituie un factor de producție în gospodăriile țărănești, — și nici în celelalte — ci numai unul de consumație.

Tot românii sunt mai tari!

Privit sub aspectul naționalității celor ce s'au sinucis, tabloul nostru primește configurația ce urmează:

Români	38
Unguri	32
Germani	12
Cehi	2
Sârbi	3

Numererele aceste nu prezintă nici o îngrijorare. Poate în ce privesc minoritățile maghiare și germane. Dar cu toată diferența mică între sinucisii români și cei maghiari, raportul acestora față de numărul total al locuitorilor din județ, nu înseamnă nici o primejdie. O semnificație doar pentru vitalitatea lor în raport cu vitalitatea mai puternică a românilor, ceiace este, de altfel și natural, pentru un popor cu atâta tinerete ca cel românesc.

Din punctul de vedere al claselor sociale, în rândurile sinucisilor nu am găsit membri din așa zisa lume mai bună. Ei sunt recrutați din clasele mai de jos și din profesunile manuale și, într-o măsură foarte mică, dintre pensionari. Acest fapt ne permite o concluzie: ei sunt culeși din rândurile ratașilor, din rândul epavelor societății. Esecții fac câteva cazuri, pe cari le-am și analizat la capitolul cauzelor.

Concluzii

Prin urmare, cele spuse la începutul acestui reportaj, sunt complet valabile: sinuciderea pentru salvarea onoarei proprii, pățate într-un moment de uitare sau inconștiență, nu mai este cotate pe piața vieții. Acele exemple reconfortante de barakiri și deschiderea vinelor în baie de pe timpul romanilor, s'au dus pentru totdeauna. Pentru ele trebuie o morale deosebită și un suflet care să se ridice și dincolo de portmoneul doadora de bancnote sau de carnetul de cecuri ce încălzeste și apără inima majorității oamenilor de azi... (S. M.)

Vederea

Inchiriați apartamentul acesta fiindcă are o vedere minunată.

— O vedere minunată? Văd că vis-a-vis e o casă veche și dărăpănată.

— Da dar casa asta veche și dărăpănată e un internat de domnișoare.

Poșta redacției

Știrianu — Timișoara — Considerații de vechime au determinat amânarea publicării celor asupra cărora insistati: —

S'A DESCHIS MEDREA lângă farmacia OMESCU

magazin de modă

cu noutățile cele mai recente

Specialiști

Noii teteriști sunt gata să fie înscrși în registrul companiei și așteaptă în fața cancelariei.

Înăuntru, plutonierul major mai are ceva de lucru. Într'un târziu, deschide ușa și — răsuindu-și mustața — face apelul.

Înainte de a-l trimite la magazie ca să se îmbrace, le pune o întrebare:

— Care din voi e inginer silvic? Eleval Martinescu Gheorghe, vesel că e roșt de ceva chit făcut doi pași înainte și răspunde cu toată gura:

— Eu, să trăiți, domnule plutonier major.

— Tu? Foarte bine. Du-te până la mine-acasă și tale vre-o două braț de lemne, că soldatul pe care-l am nu se prea pricepe.

Incă trei cuvinte: „BRAVO!” ține minte!

Beregsău

Bine-ați venit
Simpatiilor mele

Tuturor cari ați venit
Pe la noi v'ați pripășit
Revenit
Sau rătăcit
Noi v'am spus „bine-ați venit”.

De-ați trecut sau v'ați oprit
Cu pierderi sau cu profit
Reușit
Nereușit
Noi v'am spus „bine ați venit”.

De-ați venit cu nas sau rât
Modest sau închipuit
Ori și cât
Chiar de urât
Noi v'am spus „bine ați venit”.

Bine ați venit, bine-ați venit
Ați venit și n'ați venit
Atâta v'ați ramolit
Încât
Pentru noi n'ați mai venit.

— Ca posta aeriană, posta radio, posta tehnică, avem și noi posta noastră, un fel de stație de emisiune, dar numai pentru „radio jurnal Beregsău”. Speakerița este „doamna cu... omida moale. În numărul viitor vom da și câteva știri emise de radio jurnal Beregsău (dacă cumva nu va tăcea până atunci).

— Din grădina școlii iar a dispărut, însă nu trifoi ci zarzavaturi din răsadniță. Cercetările inutile. Știm cu toții. Să le hăsnuești sănătoasă.

Suflet Regesc

(Continuare din pag 1-a)

nate organizații pentru ridicarea poporului la sate.

Mai rămănea o racilă veche pe care Majestatea Sa o cunoștea din tinerețe, — mai pândea balaurul politicianist cu zeci de capete ce ruinasă binecuvântata noastră țară timp de două decenii dela Unire.

Și atunci Regele nostru, ca un alt Sft. Gheorghe, s'a încumetat să răpue monstrul.

Astăzi, la sate, lumea răsuflă ușurată, — țărani își caută de muncă, iar plugurile regești trag noi brazde în mănosal pământ românesc.

Astăzi, cetățenii conștienți sa șterg la ochi ca treziți dintr'un vis urât. Tuturor le-a căzut vâlul cel greu de pe ochi, și obșearvă marginea prăpastiei.

Unii se întreabă uimiți; cum de n'am văzut noi, timp de 20 de ani că ne ducem de răpă?

Numai unul singur a veghiat și a prevăzut, — Acela a fost Insuși Suvranul Țării. Suntem prea aproape de istorie ca să ne dăm seama de marele infăptuiri.

Nu putem decât ruga Pronia Cerească să ne ție pe Regele nostru într'u mulți ani!

Cine tremura

— Era foarte interesant în Extremul Orient. Dar de câteva ori pe lună avea câte un cutremur.

— Și ție frică?
— Mle, frică? Da de unde! Pământul tremura mai tare ca mine.

Mica publicitate

A. B. C. școală particulară, P. A. Iancu Nr. 2. Învățați limbile: engleză, franceză, germană, română, etc. precum și: contabilitate, dactilografie, stenografie. Se pregătesc elevi în particular.

MAȘINI DE SCRIS de vânzare și de împrumut, la M. SZEGFŰ Arad, str. Brătianu 7. Tel. 11-44. Atelier special de reparațiuni pentru: mașini de scris, mașini de calculat, tocure rezervoare. Depozit de hârtie — șapirograf — indigo și toate accesoriile pentru mașinile de scris.

Ceasuri și bijuterii din aur veritabil cu prețurile cele mai eține la firma IOSIF REINER Arad, str. Colonel Pirici 3., în dosul Teatrului Comunal.

7 zile, — 7 sfaturi

Dacă dorim să facem solide vase de pământ, care de obicei se sparg foarte ușor; le ungem cu o pensulă mulată în clei subțiat. După ce s'a uscat cleiul bine ungem din nou vasul, cu ulei de in.

Ca să nu curgă, o albie sau un clubăr de lemn, îl umplem cu paie, turnând apoi apă clocotită înăuntru.

Pentru a îndepărta mirosul de bucătărie sau pentru a parfuma locuința voastră procedați astfel:

Luați o sticlă sau un borcan care se închide ermetic și puneți înăuntru un rând de petale sau flori mirositoare, liliac, mai târziu trandafir, etc. și un strat subțire de sare continuând până se umple borcanul de trei sferturi; puneți 2—3 linguri de alcool și închideți bine.

Ori de câte ori veți destupa borcanul, mirosul pătrunzător se va împrăștia în casă. Această preparație ușor de făcut se conservă mult timp și servește de nenumărate ori.

Când ne mutăm într'o casă nouă, adesea odăile revopsite decurând, păstrează mirosul neplăcut al uleturilor. Ardeți într'un vas de pământ o mică cantitate de lenupere. Păstrați odăia închisă 24 de ore. A doua zi mirosul va fi dispărut cu desăvârșire.

Vreți să aveți un dulap frumos nu numai pe dinafară? Căpșuți-l cu o cretonă sau o stambă înflorită. Il veți deschide totdeauna cu plăcere.

Ca să nu vi se deformeze perdeluțele de tolle după ce le-ați spălat, întindeți-le cât sunt încă umede, pe covor, cu un cearceaf gros dedesubt, prindeți-le bine în ace și treceți apoi cu fierul încălzit peste ele.

Ați încercat să vă curățați covoarele cu rumegătură de lemn umezită în apă cu amoniac? Scoateți apoi rumegătura cu mătură sau dacă aveți un aspirator de praf, cu el.

Proba

— De curând am cumpărat la o umbrelă care nu face două par
— Cum asta?
— Aseară am u'tat-o la restaurant și azi dimineață am mai găsit o acolo.

Copiii deștepți

— Petrică, dacă ai 20 lei în buzunar, și perzi 10, ce ai în buzunar?
— O gaură, d-le profesor.

LUNA CĂRȚII 20% reducere

Cumpărați ultimele noutăți literare — la

Librăria Românească

PETRE MILOȘ

ARAD, str. Brătianu — peste drum de poșta mare
In provincie expediază contra-ramburs